

Husitské kroniky

Jako husitské kroniky označujeme kroniky pojednávající o době husitské a to jak kroniky utrakvistické, tak katolické. Valná část těchto prací vznikla v 15. století, a tedy pojednávala o dané době bezprostředně, nebo pouze s krátkým časovým odstupem. Žádná z kronik v tomto referátu zmíněných, nepodchycuje celou dobu husitských bouří, ale obvykle hovoří pouze o krátkém úseku, který byl danému kronikáři blízký. Zřejmě nejznámější husitskou kronikou je kronika Vavřince z Březové, která ale není předmětem toho referátu.

Petr z Mladoňovic

První z autorů, o němž je třeba se zmínit, nepojednává o době husitské, nýbrž o Kostnickém procesu s Mistrem Janem Husem a jeho spolupracovníkem Jeronýmem Pražským.

O datu narození tohoto autora se vedou spory, odhaduje se někde kolem roku 1390. Co však o Petru z Mladoňovic víme určitě je, že roku 1409 složil bakalářské zkoušky na pražské univerzitě a byl odpromován samotným Husem. A po působení na koleji svaté Hedviky vstoupil do služeb rytíře Jana z Chlumu

Jako písař Jana z Chlumu se osobně zúčastnil koncilu v Kostnici. O událostech zde napsal dvě zásadní díla a to: **Zpráva o Mistru Janu Husovi v Kostnici** (*Relatio de magistri Joannis Hus causa in Constantiensi consilio acta*) a **Vypravování o Mistru Jeronýmovi Pražském, upáleném v Kostnici pro Kristovo jméno** (*Narratio de magistro Hieronymo Pragensi pro Christi nomine Constantiae exusto*). Tyto dvě práce popisují průběh soudu Mistra Jana a Jeronýma Pražského.

Bartošek z Drahonice

Katolický voják působící za husitských válek na Pražském hradě, později na Karlštejně. Autor špatnou latinou psané kroniky zachycují období mezi roky 1419 až 1443 známou jako

Kronika Bartoška z Drahonice.

Kronika zachycuje především vlastní zážitky Bartoškovy a jeho nejbližších známých (Bartoškův služebník se zúčastnil bitvy u Lipan), i přes to, že se v ní objevují vlastenecké prvky, je považována za vcelku objektivní. Obsahuje také značné množství vpisků, u nichž však není jisté autorství.

Mikuláš „Biskupec“ z Pelhřimova

Mikuláš z Pelhřimova začíná svoji kariéru jako farář v Konradci pod Blánkem, husitská revoluce jej však vynáší na samotný vrchol táborské hierarchie, když se stává prvním husitským biskupem. Jeho dílo napovídá u tohoto autora velkou míru vzdělanosti. Účastní se mnohých sporů s katolíky, umírněnými pražany, ale také různými sektáři z řad táboritů. Byl členem husitského poselstva na koncilu v Basileji.

Jeho hlavním dílem k téma tu je **Kronika obsahující při táborských kněží** (*Chronicon continens causam sacerdotium taboriensium*). Jedná se o latinsky psané dílo, rozdělené na tři části. První, nejrozsáhlejší část popisuje roky 1419-1431, druhá 1431-1437 a třetí 1441- 1444. Kronika obsahuje argumenty na obranu táborských myšlenek, ale také protiargumenty Biskupcových odpůrců. Jeho druhým pro nás významným dílem je potom **Vyznání a obrana Tábora** (*Confessio Taboritarum*)

Aeneas Silvius Piccolomini

Tento italský duchovní, který byl později zvolen papežem, se zúčastnil Basilejského koncilu, kde osobně poznal některé z představitelů českého husitství a později osobně navštívil Čechy. V díle **Historie česká** (*Historia Bohemica*) líčí průběh husitských válek z pohledu zatvrzelého katolíka.

Kronika velmi pěkná o Janu Žižkovi, družiníku krále Václava IV.

Tato latinsky psaná kronika, u níž není znám autor, je jakousi první biografií Jana Žižky z Trocnova. Čerpá z některých starších rukopisů a obsahuje množství beletristických prvků. O dobu vzniku tohoto díla se vedou spory.

Deník táborského kněze o jednání Čechů na koncilu basilejském z roku 1433

Ani u tohoto spisu není autor znám. Je opět psán latinsky a mapuje působení husitských vyslanců na koncilu v Basileji.

Prameny:

Ze zpráv a kronik doby husitské. Ed.: I. Hlaváček, Praha 1981 (překlady).

Enea Silvio: Historie česká. Ed.: Martínková, D. a kol, Praha 1998 (překlad).

FRB V, ed.: Goll, J. Praha 1893, s. 589-628.

FRB VII, ed.: Emler, J. (dochováno ve dvou otiscích).

FRB VIII, ed.: Novotný, V. Praha 1932, s.25-120, 339-350.

Literatura:

Čornej, P.: Tajemství českých kronik. Cesty ke kořenům husitské tradice. Praha 1987.

Forst, V. – a kol.: Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce. 1, A-G, Praha 1985.

Šmahel, F.: Husitská revoluce I. – IV. Praha 1995.